

C/2024/6883

28.11.2024

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – Σχέδιο στρατηγικής για ένα ευρωπαϊκό πτυχίο

[COM(2024) 144 final]

Πρόταση σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με ελκυστικές και βιώσιμες σταδιοδρομίες στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

[COM(2024) 145 final – 2024/0078 (NLE)]

Πρόταση σύστασης του Συμβουλίου για την ανάπτυξη ευρωπαϊκού συστήματος διασφάλισης της ποιότητας και αναγνώρισης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

[COM(2024) 147 final – 2024/0079 (NLE)]

(C/2024/6883)

Εισηγήτρια: **Tatjana BABRAUSKIENĖ**

Νομοθετική διαδικασία	ά.α
Αίτηση γνωμοδότησης	Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 29.5.2024
Νομική βάση	Άρθρο 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Έγγραφα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	COM(2024) 144 COM(2024) 145 COM(2024) 147
Συναφείς Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ)	ΣΒΑ 4 – Ποιοτική εκπαίδευση
Αρμόδιο όργανο	Τμήμα «Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις, δικαιώματα του πολίτη»
Έγκριση από το τμήμα	4.9.2024
Έγκριση από την Ολομέλεια	18.9.2024
Σύννοδος ολομέλειας αριθ.	590
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	158/0/3

1. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ):

1.1. **Τονίζει** ότι η εκπαίδευση αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα και δημόσιο αγαθό και αποσκοπεί στην προετοιμασία των φοιτητών για τη ζωή, την εργασία και την ενεργό συμμετοχή σε δημοκρατικές κοινωνίες· ενθαρρύνει τα κράτη μέλη και τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΑΕΙ) να λάβουν συγκεκριμένα μέτρα για την ενίσχυση της ποιότητας, της δικαιοσύνης, της ισότητας και της κοινωνικής ένταξης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και να διασφαλίσουν ότι οι πολιτικές είναι προσαρμοσμένες στις ειδικές ανάγκες και στα πλαίσια των κοινοτήτων τους.

1.2. **Παροτρύνει** την ΕΕ να διασφαλίσει την ακαδημαϊκή ελευθερία και τη θεσμική αυτονομία με τη θέσπιση διαφανών μηχανισμών για την αποτελεσματική παρακολούθηση και εφαρμογή συμφωνιών που συνήφθησαν στο πλαίσιο της διαδικασίας της Μπολόνια, ιδίως το υπουργικό ανακοινωθέν των Τυράνων και τη δήλωση του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης για τις θεμελιώδεις αξίες.

1.3. **Ζητεί** να βελτιωθεί η παρακολούθηση όσον αφορά την ισότιμη πρόσβαση των υποεκπροσωπούμενων και κοινωνικοοικονομικά μειονεκτουσών ομάδων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ειδικότερα σε μόνιμες θέσεις διδασκαλίας και έρευνας και σε ηγετικούς ρόλους, με στόχο τον καθορισμό μετρήσιμων στόχων και χρονοδιαγραμμάτων με βάση τις αρχές και τις κατευθυντήριες γραμμές του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ⁽¹⁾.

1.4. **Στηρίζει** την προώθηση κοινών προγραμμάτων στα ΑΕΙ όσον αφορά έργα στο πλαίσιο της συμμαχίας ευρωπαϊκών πανεπιστημίων και πέραν αυτής, με τη διασφάλιση της ποιότητας μέσω της ευθυγράμμισης με τα πρότυπα του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και τη συμπερίληψη όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών στην υλοποίησή τους, με παράλληλη προώθηση ευκαιριών διεπιστημονικής και διαπολιτισμικής μάθησης.

1.5. **Τάσσεται υπέρ** ενός ευρωπαϊκού πλαισίου σταδιοδρομίας που διασφαλίζει την εργασιακή ασφάλεια, αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας και ισότιμη πρόσβαση σε ακαδημαϊκές θέσεις, το οποίο θα αναπτυχθεί σε συνεργασία με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με σεβασμό του κοινωνικού διαλόγου και του διαλόγου με τους πολίτες, των ακαδημαϊκών συνδικαλιστικών οργανώσεων και των κοινωνικών εταιριών. Το εν λόγω πλαίσιο θα πρέπει να περιλαμβάνει σαφείς κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εξέλιξη σταδιοδρομίας και να στηρίζει την πολυμορφία και την ένταξη.

1.6. Ζητεί να ενισχυθούν οι συνέργειες μεταξύ του ευρωπαϊκού πλαισίου σταδιοδρομίας για την τριτοβάθμια εκπαίδευση και για ερευνητές, με σκοπό τη βελτίωση της διδασκαλίας και της ποιότητας της έρευνας, και ζητεί επανεκτίμηση των συστημάτων αξιολόγησης και της επαγγελματικής ανάπτυξης, προκειμένου να επιτευχθεί ισορροπία που ευνοεί την ποιότητα της διδασκαλίας και την αριστεία στην έρευνα.

1.7. **Επισημαίνει** την ανάγκη για επαρκείς πόρους, συμπεριλαμβανομένων των βιώσιμων δημόσιων επενδύσεων και των εξορθολογισμένων κονδυλίων της ΕΕ, για την αποτελεσματική υλοποίηση αυτών των πρωτοβουλιών, με έμφαση στη διαφάνεια, τη λογοδοσία και την αποδοτική χρήση των κονδυλίων.

1.8. **Συνιστά** να υποστηριχθεί η αυτόματη αναγνώριση των προσόντων μέσω διαδικασιών διασφάλισης της ποιότητας με τη συμμετοχή του εκπαιδευτικού τομέα, των κοινωνικών εταιριών και των σχετικών οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, ούτως ώστε να ευθυγραμμίζονται με τις ανάγκες της αγοράς και να ενθαρρύνεται η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών για τη δημιουργία ενός πιο ολοκληρωμένου συστήματος αναγνώρισης προσόντων.

1.9. **Τονίζει** τη σημασία της ψηφιοποίησης των υπηρεσιών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των υπηρεσιών για τους σπουδαστές, με σεβασμό των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και με υπεύθυνη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης, με επαρκείς ψηφιακές υποδομές και επαρκή στήριξη και κατάρτιση για το προσωπικό και τους σπουδαστές.

1.10. **Τονίζει** τη σημασία της πολυγλωσσίας στα κοινά προγράμματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για τη στήριξη της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και της κινητικότητας, με την παροχή γλωσσικής κατάρτισης για πρακτικές μαθησιακές εμπειρίες και περιόδους πρακτικής άσκησης και την προώθηση της γλωσσικής πολυμορφίας ως βασικού στοιχείου μιας σφαιρικής εκπαίδευσης.

2. ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

2.1. Η ΕΟΚΕ παραπέμπει στη γνωμοδότησή της σχετικά με τη *Δέσμη μέτρων για την τριτοβάθμια εκπαίδευση* ⁽²⁾, στην οποία στηρίζει το αίτημα, που απευθύνεται στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας προς τα κράτη μέλη και τα ΑΕΙ, για ενίσχυση της διακρατικής συνεργασίας. Η εν λόγω συνεργασία θα έχει ως αποτέλεσμα τη βελτίωση των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων των φοιτητών για τη διττή μετάβαση στην αγορά εργασίας και στην οικονομία, καθώς και την προάσπιση των αξιών της ΕΕ, της ταυτότητας και της δημοκρατίας της.

2.2. Η ΕΟΚΕ εκτιμά το γεγονός ότι στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων αναγνωρίζεται τόσο η εθνική αρμοδιότητα στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης όσο και η θεσμική αυτονομία των ΑΕΙ και υπογραμμίζεται η σημασία της υπεράσπισης και της προώθησης της ακαδημαϊκής ελευθερίας και της θεσμικής αυτονομίας ως θεμελιωδών αρχών για την εύρυθμη λειτουργία και την υψηλή ποιότητα των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

⁽¹⁾ Ανακοινωθέν της Ρώμης (2020).

⁽²⁾ Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέματα «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών για μια ευρωπαϊκή στρατηγική για τα πανεπιστήμια» [COM(2022) 16 final] και «Πρόταση σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με τη δημιουργία γεφυρών για αποτελεσματική ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης» [COM(2022) 17 final] (ΕΕ C 290 της 29.7.2022, σ. 109).

Επιχειρήματα υπέρ της σύστασης 1.1

2.3. Στην ανακοίνωση επισημαίνεται ότι η πρωτοβουλία είναι εθελοντική και ότι σέβεται τις εθνικές αρμοδιότητες των κρατών μελών της ΕΕ στον τομέα της εκπαίδευσης, καθώς και την αυτονομία και την ακαδημαϊκή ελευθερία των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Ωστόσο, στόχος της είναι να παροτρύνει τις κυβερνήσεις να προσαρμόσουν την εθνική τους νομοθεσία σχετικά με τα επαγγελματικά προσόντα και τις διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας. Η πρωτοβουλία θα συνδεθεί επίσης με άλλα μέσα της ΕΕ και με το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (2027), θα προσφέρει στήριξη στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και θα συμβάλει στην υλοποίηση των ΣΒΑ με την υιοθέτηση μιας ευέλικτης προσέγγισης που θα λαμβάνει υπόψη τις διαφορετικές συνθήκες που επικρατούν στα κράτη μέλη και στα ΑΕΙ.

2.4. Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας, η τριτοβάθμια εκπαίδευση αντιμετωπίζεται πρωτίτως ως ένας τρόπος άμβλυνσης των ελλείψεων εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων στην ΕΕ, μεταξύ άλλων με την προσέλκυση ταλέντων από άλλες χώρες. Ωστόσο, δεν εξετάζονται η ποιότητα της απασχόλησης, οι στρατηγικές για την πρόληψη του φαινομένου της διαρροής εγκεφάλων σε παγκόσμιο επίπεδο και εντός της ΕΕ ούτε η προώθηση της καινοτομίας στον τομέα της διδασκαλίας και της μάθησης με σκοπό την ολοκληρωμένη εξέλιξη των εκπαιδευόμενων.

Επιχειρήματα υπέρ της σύστασης 1.2

2.5. Η ΕΟΚΕ εκτιμά το γεγονός ότι στην πρωτοβουλία υπογραμμίζεται η προστασία της ακαδημαϊκής ελευθερίας ως θεμελιώδης αξία της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ωστόσο, σύμφωνα με το Παρατηρητήριο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την ακαδημαϊκή ελευθερία το 2023, παρατηρείται μείωση της ακαδημαϊκής ελευθερίας σε όλες τις χώρες της ΕΕ. Ως εκ τούτου, είναι ζωτικής σημασίας για τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και την ομάδα παρακολούθησης της διαδικασίας της Μπολόνια να βελτιώσουν την παρακολούθηση της ακαδημαϊκής ελευθερίας, καθώς συνδέεται, αφενός, με την ποιότητα και τη συμμετοχικότητα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και, αφετέρου, με την κινητικότητα των φοιτητών και του προσωπικού στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus.

Επιχειρήματα υπέρ της σύστασης 1.3

2.6. Η ΕΟΚΕ εκφράζει ικανοποίηση διότι στόχος της πρωτοβουλίας είναι να καταστεί η τριτοβάθμια εκπαίδευση πιο συμπεριληπτική, αλλά επιμένει ότι απαιτούνται ισχυρά μέτρα για την επιτάχυνση της προόδου στον εν λόγω τομέα.

Επιχειρήματα υπέρ της σύστασης 1.4

2.7. Η ΕΟΚΕ επικροτεί το γεγονός ότι η πρωτοβουλία σέβεται την εθνική αρμοδιότητα στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τη θεσμική αυτονομία. Επιπλέον, επικροτεί το γεγονός ότι τα ευρωπαϊκά πτυχία δεν πρόκειται να αντικαταστήσουν τα εθνικά πτυχία, θα απονέμονται από εθνικούς φορείς και η χορήγησή τους θα είναι προαιρετική για τα ΑΕΙ. Η ΕΟΚΕ αναδεικνύει την ανάγκη ευρείας συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών για την αποτελεσματική υλοποίηση των πρωτοβουλιών, υπογραμμίζοντας ειδικότερα τις θεμελιώδεις αξίες της συμμετοχής των φοιτητών και του προσωπικού, σύμφωνα με τη διαδικασία της Μπολόνια. Είναι ζωτικής σημασίας να τηρηθούν τα πρότυπα και οι κατευθυντήριες γραμμές για τη διασφάλιση της ποιότητας στον Ευρωπαϊκό Χώρο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, τα οποία αφορούν την εσωτερική και την εξωτερική διασφάλιση της ποιότητας, καθώς και τους οργανισμούς διασφάλισης της ποιότητας.

Επιχειρήματα υπέρ της σύστασης 1.5

2.8. Η ΕΟΚΕ στηρίζει την πρόταση σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με ελκυστικές και βιώσιμες σταδιοδρομίες στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, με την οποία επιδιώκεται η διασφάλιση διδασκαλίας υψηλής ποιότητας και διακρατικής συνεργασίας στο πλαίσιο ενός ελεύθερου, ασφαλούς και σταθερού εργασιακού περιβάλλοντος. Σύμφωνα με τα εθνικά συστήματα εργασιακών σχέσεων και την αρχή της αυτονομίας των κοινωνικών εταίρων, σε αυτό περιλαμβάνονται η διασφάλιση του δικαιώματος συλλογικής διαπραγματεύσεως, ο αποτελεσματικός κοινωνικός διάλογος με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις εκπαιδευτικών, η ακαδημαϊκή ελευθερία, η συμπεριληπτικότητα, η ισότητα των φύλων, η εργασιακή ασφάλεια και οι αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας. Ανάλογα με το εκάστοτε εθνικό σύστημα, αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει εκπαιδευτική άδεια μετ' αποδοχών και σαββατική άδεια για την υποστήριξη της ποιοτικής διδασκαλίας και έρευνας. Η ΕΟΚΕ τονίζει τη σημασία της στήριξης του κοινωνικού διαλόγου και των συλλογικών συμβάσεων σε ευρωπαϊκό και σε εθνικό επίπεδο, καθώς και της ενισχυμένης στήριξης των ευρωπαϊκών επιτροπών τομεακού κοινωνικού διαλόγου, ειδικότερα εκείνων που εστιάζουν στην εκπαίδευση και στην ακαδημαϊκή σταδιοδρομία. Συνιστά τροποποίηση προκειμένου να αποφευχθεί η αλληλεπικάλυψη των προσπαθειών που ήδη καταβάλλει η επιτροπή κοινωνικού διαλόγου.

2.9. Λόγω του ότι η οργάνωση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της έρευνας αποτελεί εθνική αρμοδιότητα, αλλά και λόγω της μείωσης ή αστάθειας των δημόσιων επενδύσεων σε ορισμένες χώρες της ΕΕ, το οικείο προσωπικό αντιμετωπίζει αυξημένη εργασιακή ανασφάλεια εξαιτίας των βραχυπρόθεσμων συμβάσεων εργασίας που σχετίζονται με συμβάσεις βάσει καθηκόντων ή έργων.

2.10. Η ΕΟΚΕ προτείνει να αναθεωρηθούν τα κριτήρια για το σήμα ευρωπαϊκού πτυχίου με τη συμμετοχή περισσότερων κρατών μελών και ενδιαφερόμενων μερών. Για παράδειγμα, η συμμετοχή του προσωπικού στη διακυβέρνηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, όπως τονίζεται στο ανακοινωθέν της Ρώμης, αποτελεί θεμελιώδη αξία της διαδικασίας της Μπολόνια. Ο κοινωνικός διάλογος και η συλλογική διακυβέρνηση έχουν καθοριστική σημασία για τη διαμόρφωση πολιτικών και προγραμμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που διασφαλίζουν αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας. Ωστόσο, με βάση τον προτεινόμενο αναθεωρημένο κατάλογο κριτηρίων για ένα ευρωπαϊκό πτυχίο, επί του παρόντος μόνον εκπρόσωποι των σπουδαστών, και όχι του προσωπικού, συμμετέχουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να θεσπιστούν τα σχετικά μέτρα για τη διατήρηση, την προσαρμογή ή τη βελτίωση της ποιότητας, υπό την ευθύνη του εργοδότη και σύμφωνα με το καταστατικό του οικείου ιδρύματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Επιχειρήματα υπέρ της σύστασης 1.6

2.11. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της διότι στόχο της πρότασης αποτελεί το προσωπικό «που εργάζεται σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και το οποίο ασχολείται τόσο με τη διδασκαλία όσο και με την έρευνα, καθώς και το προσωπικό που ασχολείται μόνο ή ως επί το πλείστον με τη διδασκαλία, ανεξάρτητα από το καθεστώς του». Δεδομένης της ποικιλίας συστημάτων και ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην ΕΕ, είναι συχνά δύσκολο να διαχωριστούν οι ρόλοι διδασκαλίας και έρευνας. Ως εκ τούτου, απαιτείται συνεργασία μεταξύ των δύο πλαισίων σταδιοδρομίας και παράλληλα διασφάλιση ότι οι βοηθοί φοιτητές και οι υποψήφιοι διδάκτορες προστατεύονται επαρκώς.

Επιχειρήματα υπέρ της σύστασης 1.7

2.12. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει την ανάγκη για βιώσιμες δημόσιες επενδύσεις στα ΑΕΙ, καθώς η εξάρτηση από τη χρηματοδότηση έργων έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των επισφαλών συνθηκών εργασίας του προσωπικού και τη μείωση της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών σε έργα. Η σύνδεση των ευρωπαϊκών πτυχίων και των συστάσεων του Συμβουλίου με το πρόγραμμα Erasmus+ προϋποθέτει την ανάληψη δεσμεύσεων από τα κράτη μέλη για αύξηση των προϋπολογισμών κατά το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, καθώς και δέσμευση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για καλύτερη στήριξη των κρατών μελών όσον αφορά την ενσωμάτωση διαφόρων γραμμών χρηματοδότησης (όπως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση, το πρόγραμμα Erasmus+, το Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης κ.λπ.), προκειμένου να διασφαλιστεί ολοκληρωμένη χρηματοδοτική στήριξη για τα ΑΕΙ.

Επιχειρήματα υπέρ της σύστασης 1.8

2.13. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι είναι σημαντικό, αφενός, να διασφαλιστεί η δίκαιη κινητικότητα για τους εργαζομένους, καθώς και για τους φοιτητές και το προσωπικό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης εντός της ΕΕ, και, αφετέρου, να αναγνωριστούν τα πτυχία στην αγορά εργασίας με τον σαφή καθορισμό των μαθησιακών αποτελεσμάτων και την τήρηση της Σύμβασης της Λισαβόνας για την αναγνώριση. Η ΕΟΚΕ ζητεί τη συμμετοχή των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών της αγοράς εργασίας στον καθορισμό προγραμμάτων σπουδών που έχουν ιδιαίτερη συνάφεια με την αγορά εργασίας. Προκειμένου να καθιερωθεί η αυτόματη αναγνώριση σε ολόκληρο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, τα κράτη μέλη πρέπει να τηρήσουν τις δεσμεύσεις τους και να δώσουν προτεραιότητα στη διασφάλιση της ποιότητας ως ακρογωνιαίου λίθου αυτής της προσπάθειας. Για τον λόγο αυτόν απαιτείται να επενδυθούν πόροι στην προσαρμογή της νομοθεσίας και να στηριχθούν οι φορείς αναγνώρισης.

Επιχειρήματα υπέρ της σύστασης 1.9

2.14. Η ΕΟΚΕ αναδεικνύει την ανάγκη να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις και να εξεταστούν οι ευκαιρίες που συνεπάγεται η ψηφιοποίηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Επιχειρήματα υπέρ της σύστασης 1.10

2.15. Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει τη σημασία που έχουν οι πολυπολιτισμικές και πολυγλωσσικές σπουδές για τους φοιτητές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

3. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Τροπολογία 1

Αφορά τη σύσταση 1.2

COM(2024) 145 final

Παράγραφος 2, στοιχείο α) σημείο i)

Τροποποίηση

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕΟΚΕ
i) να εξασφαλιστεί ότι οι πολιτικές για τους ανθρώπινους πόρους στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αναγνωρίζουν και ανταμείβουν εξίσου τους ποικίλους ρόλους του ακαδημαϊκού προσωπικού, όπως η διδασκαλία, η έρευνα, η επιχειρηματικότητα και καινοτομία, η αξιοποίηση της γνώσης, η διακρατική συνεργασία, η συνεργασία με τις επιχει-	i) να εξασφαλιστεί ότι οι πολιτικές για τους ανθρώπινους πόρους στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σέβονται την ακαδημαϊκή ελευθερία και τη θεσμική αυτονομία, ενώ παράλληλα αναγνωρίζουν και ανταμείβουν εξίσου τους ποικίλους ρόλους του ακαδημαϊκού προσωπικού,

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕΟΚΕ
ρήσεις και τις κοινότητες, η περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, η καθοδήγηση, η διοίκηση και η διαχείριση, η συμμετοχή στη θεσμική διακυβέρνηση·	όπως η διδασκαλία, η έρευνα, η επιχειρηματικότητα και καινοτομία, η αξιοποίηση της γνώσης, η διακρατική συνεργασία, η συνεργασία με τις επιχειρήσεις και τις κοινότητες, η περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, η καθοδήγηση, η διοίκηση και η διαχείριση, η συμμετοχή στη θεσμική διακυβέρνηση·

Αιτιολογία

Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές και το προσωπικό τους διαδραματίζει ποικίλους ρόλους. Η εκπλήρωση πολύ διαφορετικών καθηκόντων δεν είναι εφικτό να αντιμετωπίζεται και να ανταμείβεται με τον ίδιο τρόπο, καθώς κάτι τέτοιο θα υπονόμει την ποιότητα της έρευνας και της εκπαίδευσης, παράγοντες που είναι απαραίτητοι για τα εν λόγω ιδρύματα.

Τροπολογία 2

Αφορά τη σύσταση 1.5
COM(2024) 145 final
Αιτιολογική σκέψη 15
Τροποποίηση

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕΟΚΕ
(15) Η Επιτροπή προτίθεται επίσης να πράξει τα εξής: να στηρίξει τη διεξαγωγή ειδικού κοινωνικού διαλόγου σε ενωσιακό επίπεδο σχετικά με τις σταδιοδρομίες του ακαδημαϊκού προσωπικού και του προσωπικού των επαγγελματικών υπηρεσιών· να διευκολύνει τη μάθηση από ομοτίμους μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με αποτελεσματικούς μηχανισμούς οι οποίοι θα εξασφαλίζουν την αναγνώριση της συμμετοχής του ακαδημαϊκού προσωπικού και του προσωπικού των επαγγελματικών υπηρεσιών σε διακρατική συνεργασία και σε καινοτόμες δραστηριότητες διδασκαλίας· και να στηρίξει την τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής και την παρακολούθηση της προόδου, χαρτογραφώντας —μέσω του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου του Τομέα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης 55 — τα υφιστάμενα στοιχεία σχετικά με τις σταδιοδρομίες στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και την πολιτική στελέχωσης σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, καθώς και σε επίπεδο ιδρυμάτων, και προσδιορίζοντας τα κενά και τις ανάγκες όσον αφορά τα στοιχεία.	(15) Η Επιτροπή προτίθεται επίσης να πράξει τα εξής: να εξακολουθήσει να στηρίζει τη διεξαγωγή ειδικού κοινωνικού διαλόγου σε ενωσιακό επίπεδο σχετικά με τις σταδιοδρομίες του ακαδημαϊκού προσωπικού και του προσωπικού των επαγγελματικών υπηρεσιών (ειδικότερα στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού τομεακού κοινωνικού διαλόγου στην εκπαίδευση) · να διευκολύνει τη μάθηση από ομοτίμους μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με αποτελεσματικούς μηχανισμούς οι οποίοι θα εξασφαλίζουν την αναγνώριση της συμμετοχής του ακαδημαϊκού προσωπικού και του προσωπικού των επαγγελματικών υπηρεσιών σε διακρατική συνεργασία και σε καινοτόμες δραστηριότητες διδασκαλίας· και να στηρίξει την τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής και την παρακολούθηση της προόδου, χαρτογραφώντας —μέσω του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου του Τομέα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης 55— τα υφιστάμενα στοιχεία σχετικά με τις σταδιοδρομίες στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και την πολιτική στελέχωσης σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, καθώς και σε επίπεδο ιδρυμάτων, και προσδιορίζοντας τα κενά και τις ανάγκες όσον αφορά τα στοιχεία.

Αιτιολογία

Ο ευρωπαϊκός τομεακός κοινωνικός διάλογος στην εκπαίδευση, ο οποίος περιλαμβάνει τον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, συνεργάζεται με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις ακαδημαϊκές σταδιοδρομίες. Η ΕΟΚΕ διερωτάται αν υπάρχει ανάγκη να συσταθεί χωριστή επιτροπή κοινωνικού διαλόγου, ιδίως λόγω της μείωσης του προϋπολογισμού της Επιτροπής για τον κοινωνικό διάλογο.

Τροπολογία 3

Αφορά τη σύσταση 1.5

COM(2024) 145 final

Παράγραφος 1, στοιχείο ε)

Τροποποίηση

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕΟΚΕ
ε) να παροτρύνουν το ακαδημαϊκό προσωπικό και το προσωπικό των επαγγελματικών υπηρεσιών να εκμεταλλευτεί τις δυνατότητες για διά βίου μάθηση, μεταξύ άλλων χρησιμοποιώντας εκπαιδευτικές (σαββατικές) άδειες για να βελτιώσουν τις δεξιότητες που απαιτούνται για τις διακρατικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες.	ε) να παροτρύνουν το ακαδημαϊκό προσωπικό και το προσωπικό των επαγγελματικών υπηρεσιών να εκμεταλλευτεί τις δυνατότητες για διά βίου μάθηση, όπου αυτό προβλέπεται από το εθνικό σύστημα , μεταξύ άλλων χρησιμοποιώντας εκπαιδευτικές άδειες μετ' αποδοχών και σαββατικές άδειες για να βελτιώσουν τις δεξιότητες που απαιτούνται για τις διακρατικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες.

Αιτιολογία

Οι εκπαιδευτικές προσπάθειες σε διασυνοριακό επίπεδο συμβάλλουν στη βελτίωση της κοινωνίας συνολικά. Ωστόσο, οι εν λόγω προσπάθειες συχνά υποτιμούνται, και τα άτομα καλούνται να αναλάβουν αυτές τις δραστηριότητες παράλληλα με τις κύριες ευθύνες τους. Η ενίσχυση των δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για τους ακαδημαϊκούς, ανάλογα με τις ανάγκες, θα πρέπει να ενσωματωθεί στα κύρια καθήκοντα των απόμων, συνυπολογίζοντας τις σχετικές δαπάνες και επιβαρύνσεις για το ακαδημαϊκό προσωπικό και το προσωπικό των επαγγελματικών υπηρεσιών.

Τροπολογία 4

Αφορά τη σύσταση 1.6

COM(2024) 145 final

Αιτιολογική σκέψη 16

Τροποποίηση

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕΟΚΕ
(16) Η Επιτροπή στηρίζει τις συνέργειες με τη σύσταση για την καθιέρωση ενός ευρωπαϊκού πλαισίου για την προσέλκυση και τη διατήρηση ταλέντων στους τομείς της έρευνας, της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας στην Ευρώπη, ώστε να εξασφαλιστούν βελτιωμένες και συνεκτικές σταδιοδρομίες για το ακαδημαϊκό προσωπικό που εργάζεται σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ασχολείται τόσο με τη διδασκαλία όσο και με την έρευνα.	(16) Σκοπός της παρούσας σύστασης είναι η τόνωση της ανταγωνιστικότητας του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και η ενθάρρυνση των πανεπιστημίων ως προς τις ερευνητικές δραστηριότητες υψηλής ποιότητας. Η Επιτροπή στηρίζει τις συνέργειες με τη σύσταση για την καθιέρωση ενός ευρωπαϊκού πλαισίου για την προσέλκυση και τη διατήρηση ταλέντων στους τομείς της έρευνας, της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας στην Ευρώπη, ώστε να εξασφαλιστούν βελτιωμένες και συνεκτικές σταδιοδρομίες για το ακαδημαϊκό προσωπικό που εργάζεται σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ασχολείται τόσο με τη διδασκαλία όσο και με την έρευνα.

Αιτιολογία

Η ποιότητα της διδασκαλίας και της έρευνας πρέπει να βελτιωθεί. Η σύσταση δεν θα πρέπει να θίγει το άρθρο 179 της ΣΛΕΕ και θα πρέπει να προωθεί τους εκεί περιγραφόμενους στόχους για την ανταγωνιστικότητα και την υψηλή ποιότητα όσον αφορά την έρευνα.

Τροπολογία 5

Αφορά τη σύσταση 1.6

COM(2024) 145 final

Παράγραφος 2

Τροποποίηση

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕΟΚΕ
2. Συνιστάται στα κράτη μέλη να προωθήσουν, να αναγνωρίσουν και να προσδώσουν αξία στους ποικίλους ακαδημαϊκούς ρόλους, συμπεριλαμβανομένης της καινοτόμου και αποτελεσματικής διδασκαλίας, και ειδικότερα:	2. Συνιστάται στα κράτη μέλη να προωθήσουν, να αναγνωρίσουν και να προσδώσουν αξία στους ποικίλους ακαδημαϊκούς ρόλους, συμπεριλαμβανομένης της καινοτόμου και αποτελεσματικής διδασκαλίας και της έρευνας υψηλής ποιότητας χωρίς αποκλεισμούς , και ειδικότερα:

Αιτιολογία

Η ποιότητα και η συμπεριληπτικότητα της διδασκαλίας και της έρευνας πρέπει να ενισχυθούν.

Τροπολογία 6

Αφορά τη σύσταση 1.9

COM(2024) 145 final

Αιτιολογική σκέψη 11

Τροποποίηση

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕΟΚΕ
(11) Η παρούσα σύσταση αποσκοπεί στην προώθηση μέτρων με τα οποία θα ενισχυθεί η συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη και θα αναγνωριστεί περισσότερο η ποικιλία των δραστηριοτήτων που επιτελεί το ακαδημαϊκό προσωπικό. Έτσι θα επιτευχθεί η πλήρης κινητοποίηση του προσωπικού, ώστε να αναπτυχθούν καινοτόμες μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης, να τονωθεί η νοοτροπία αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης, και να προωθηθεί η απόκτηση δεξιοτήτων για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, η οποία να περιλαμβάνει τη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης στη διδασκαλία.	(11) Η παρούσα σύσταση αποσκοπεί στην προώθηση μέτρων με τα οποία θα ενισχυθεί η συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη και θα αναγνωριστεί περισσότερο η ποικιλία των δραστηριοτήτων που εκτελεί το ακαδημαϊκό προσωπικό. Έτσι θα επιτευχθεί η πλήρης κινητοποίηση του προσωπικού, ώστε να αναπτυχθούν καινοτόμες μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης, να τονωθεί η νοοτροπία αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης, και να προωθηθεί η απόκτηση δεξιοτήτων για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, η οποία να περιλαμβάνει την υπεύθυνη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης στη διδασκαλία.

Αιτιολογία

Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι είναι σημαντικό να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις και να αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες που συνεπάγεται η ψηφιοποίηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Στην αιτιολογική σκέψη υπογραμμίζεται η σημασία της απόκτησης δεξιοτήτων, ειδικότερα όσον αφορά την τεχνητή νοημοσύνη, την οποία οι φοιτητές πρέπει να μάθουν να χρησιμοποιούν. Η τεχνητή νοημοσύνη πρέπει να ενσωματωθεί στις εκπαιδευτικές πρακτικές, ώστε να είναι δυνατή η διδασκαλία της υπεύθυνης χρήσης της σε ευρεία κλίμακα.

Τροπολογία 7

Αφορά τη σύσταση 1.5

COM(2024) 147 final

Παράρτημα II

Τροποποίηση

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕΟΚΕ
Κοινές ρυθμίσεις για το κοινό πρόγραμμα Το κοινό πρόγραμμα διαθέτει κοινές πολιτικές, διαδικασίες και/ή ρυθμίσεις που καθορίζουν τον προγραμματισμό και την υλοποίηση των προγραμμάτων σπουδών, καθώς και όλα τα οργανωτικά και διοικητικά θέματα. Οι εκπρόσωποι των φοιτητών συμμετέχουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων για τον καθορισμό των κοινών πολιτικών και διαδικασιών και/ή ρυθμίσεων.	Κοινές ρυθμίσεις για το κοινό πρόγραμμα Το κοινό πρόγραμμα διαθέτει κοινές πολιτικές, διαδικασίες και/ή ρυθμίσεις που καθορίζουν τον προγραμματισμό και την υλοποίηση των προγραμμάτων σπουδών, καθώς και όλα τα οργανωτικά και διοικητικά θέματα. Οι εκπρόσωποι των φοιτητών και του προσωπικού συμμετέχουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων για τον καθορισμό των κοινών πολιτικών και διαδικασιών και/ή ρυθμίσεων.

Αιτιολογία

Η ΕΟΚΕ τονίζει τη σημασία της δημοκρατικής διαδικασίας λήψης αποφάσεων σε επίπεδο ιδρυμάτων όσον αφορά τις κοινές ρυθμίσεις για το κοινό πρόγραμμα, δεδομένου ότι οι εν λόγω ρυθμίσεις επηρεάζουν τον φόρτο εργασίας του προσωπικού και τις συνθήκες εργασίας του.

Τροπολογία 8

Αφορά τη σύσταση 1.8

COM(2024) 147 final

Παράρτημα II

Τροποποίηση

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕΟΚΕ
Καταλληλότητα για την αγορά εργασίας Το κοινό πρόγραμμα ευθυγραμμίζεται με τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας με την ενσωμάτωση διατομεακών συνιστωσών ή δραστηριοτήτων και την ανάπτυξη εγκάρσιων δεξιοτήτων.	Καταλληλότητα για την αγορά εργασίας Το κοινό πρόγραμμα ευθυγραμμίζεται με τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας κατόπιν διαβουλεύσεων με σχετικούς παράγοντες της αγοράς εργασίας —ιδίως με κοινωνικούς εταίρους—, με την ενσωμάτωση διατομεακών συνιστωσών ή δραστηριοτήτων και την ανάπτυξη εγκάρσιων δεξιοτήτων.

Αιτιολογία

Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει τη σημασία της συμμετοχής των παραγόντων της αγοράς εργασίας κατά τον καθορισμό των μαθησιακών αποτελεσμάτων των κοινών προγραμμάτων.

Βρυξέλλες, 18 Σεπτεμβρίου 2024.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Oliver RÖPKE